

Praćenje bolesti srca Vašeg psa

Vodič za vlasnike pasa i dnevnik liječenja

Napravljeno u suradnji s Mikeom Martinom, konzultantom za veterinarsku kardiologiju

Pimobendan

Vaš pas, kongestivno zatajenje srca i Vi

Ova brošura osmišljena je kako bismo vam pružili odgovore na pitanja koja bi mogli imati o kongestivnom zatajenju srca (eng. *Congestive heart failure* - CHF) i liječenju istog.

Iako je zatajenje srca neizlječiva bolest, postoje terapije koje će pomoći ublažiti simptome bolesti te produžiti život Vašeg psa.

Ova brošura informirat će Vas o tome kako najbolje možete pomoći psu tijekom terapije. Također, u poglavlju s dnevnikom liječenja ova će vam brošura omogućiti jednostavan način za praćenje napretka Vašeg psa.

Što zatajenje srca znači za mog psa?

Dijagnoza zatajenja srca kod psa znači da njegovo srce ne funkcionira kako bi trebalo. Da biste razumjeli kako pomoći svom psu, korisno je znati kako funkcionira zdravo srce.

Srce zdravog psa

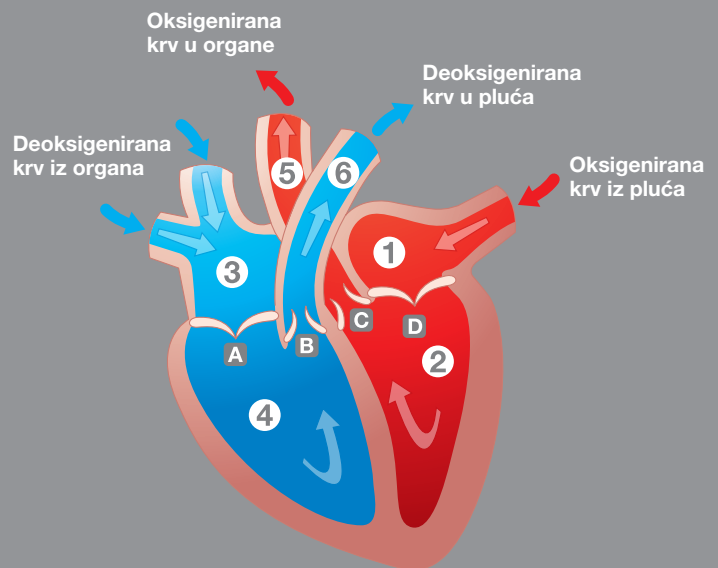
Srce zdravog psa pumpa krvi kroz krvotok. Ovaj sustav osigurava dovod krvi s kisikom u sve vitalne organe i mišiće. Srce Vašeg psa je poput ljudskog srca i sastoji se od mišićne pumpe koja ima četiri komore/klijetke.

Komore su odvojene s četiri jednosmjerna zaliska. Zatvaranje ovih zalistaka je ono što proizvodi zvuk kucanja srca koji svi povezujemo s normalnim radom srca.

Prikaz zdravog srca

1. Lijeve pretkljetka
2. Lijeve klijetke
3. Desne pretkljetke
4. Desne klijetke
5. Aorta
6. Plućna arterija

- A. Trikuspidalni zalistak
- B. Zalistak plućne arterije
- C. Zalistak aorte
- D. Bikuspidalni zalistak (mitralni zalistak)

Bolesti srca kod pasa

Kada dođe do bilo kakve abnormalnosti na zdravom srcu, smatra se da pacijent ima bolesno srce. Najčešće bolesti srca koje nalazimo kod pasa događaju se zbog abnormalnosti zalistaka ili samog srčanog mišića.

Bolest mitralnog zaliska (eng. MVD)

Bolest mitralnog zaliska je najčešća bolest srca u pasa i obično se javlja kod malih i srednje velikih pasmina, kao što su Cavalier King Charles španijel.

Kod bolesti mitralnog zaliska, jedan od srčanih zalistaka postane zadebljan i deformiran te se ne zatvara u potpunosti. Zalistak stoga više ne djeluje kao nepovratni ventil, što rezultira mlazom krvi koja se vraća nazad kroz šupljine u zalisku. To može dovesti do nakupljanja tekućine (volumen krvi) u plućima psa.

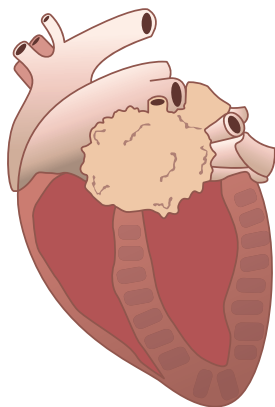
Mlaz krvi koji teče u krivom smjeru kroz srčani zalistak stvara zvuk koji nazivamo šumom. U ranim fazama MVD-a, šum će možda biti jedini simptom kojeg Vaš pas pokazuje.

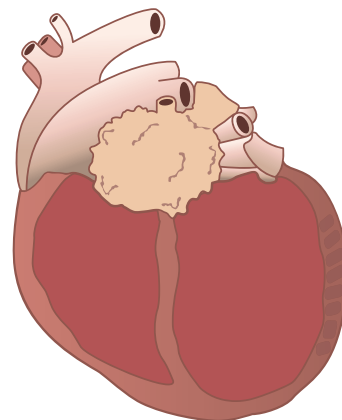
Dilatacijska kardiomiopatija (eng. DCM)

Ova vrsta bolesti srca obično pogađa veće pasmine pasa kao što je Doberman. Mišić srca vremenom postaje slab, a komore srca se šire.

Srce mora raditi brže kako bi pumpalo krv kroz tijelo. Postupno srce ne pumpa dovoljno krvi i dio se krv vraća unatrag, što dovodi do nakupljanja tekućine u plućima psa.

Zdravo srce

DCM

Kada bolest srca prelazi u zatajenje srca?

Kod većine pasa bolest srca je progresivna. U ranim fazama, srce psa koje boluje od dilatacijske kardiomiopatije ili bolesti mitralnog zaliska obično kompenzira ove bolesti.

Međutim, vremenom dodatni rad srca postaje previše za srce i ono ne može pumpati dovoljno krvi u krvotok te se istovremeno nakuplja tekućina u plućima. U tom se trenutku smatra da pas ima zatajenje srca.

Prepoznavanje znakova zatajenja srca

Kada srce psa ne radi učinkovito, u vitalne organe i mišiće ne dolazi dovoljno krvi s kisikom.

Vaš pas može pokazivati sljedeće znakove:

- umarati se u šetnji više od očekivanog
- više odmarati kod kuće
- ubrzano disati
- imati veći abdomen (područje trbuha) od normalnog
- kašljati
- pokazivati smanjeni interes za hranom i gubiti na tjelesnoj težini
- kolabirati ili izgubiti svijest

Ako ste zabrinuti za zdravlje svog psa, odmah se obratite svom veterinaru.

Dijagnoza zatajenja srca

Veterinar će vašeg psa temeljito pregledati i preslušati srce stetoskopom. Također će Vas ispitati što ste primijetili u ponašanju psa kod kuće.

Stetoskop će dati samo ograničene informacije o srcu Vašeg psa. Vaš će veterinar vjerojatno željeti napraviti dodatne testove kako bi utvrdio je li bolest srca uzrok ovih simptoma ili je posrijedi druga bolest kao na primjer bolest dišnog sustava (koja ima slične simptome). To će im pomoći donijeti odluku o odgovarajućem planu liječenja Vašeg psa.

Vaš će veterinar možda željeti napraviti sljedeće testove:

- RTG (radiografija) - za ocjenu veličine srca Vašeg psa te kako bi utvrdili ima li tekućine u plućima
- Ultrazvuk srca (ehokardiogram) - za pregled srčanog mišića i zalistaka te kako bi procijenio jesu li komore srca proširene/natečene
- Krvne pretrage - za provjeru općeg zdravstvenog stanja Vašeg psa
- Elektrokardiogram (EKG) - za procjenu električne aktivnosti srca koja kontrolira koordinirano pumpanje srca.

Liječenje zatajenja srca

Vaš veterinar može odabrati kombinaciju lijekova za liječenje zatajenja srca Vašeg psa. Ovi lijekovi se mogu svrstati u tri skupine prema njihovom djelovanju, oni koji:

- 1 Povećavaju snagu srčanih kontrakcija (inotropi), npr. pimobendan
- 2 Proširuju krvne žile (vazodilatatori), npr. pimobendan
- 3 Uklanjaju tekućinu (diuretici), npr. furosemid

Ovi lijekovi će poboljšati rad srca Vašeg psa te umanjiti simptome zatajenja srca. Terapija neće izliječiti Vašeg psa od zatajenja srca, ali će poboljšati kvalitetu života.

Pimobendan je djelatna tvar veterinarsko-medicinskog proizvoda za liječenje pasa sa zatajenjem srca. Djeluje tako što jača srčane kontrakcije i širi krvne žile što olakšava srcu pumpanje krv kroz tijelo.

Prehrana i Vaš pas

Prehrana također može imati važnu ulogu u skrbi za pse s kongestivnim zatajenjem srca. Omega-3 masne kiseline morskog podrijetla pomažu kod održavanja dobre tjelesne težine, apetita i normalnog srčanog ritma.

**Vaš će pas vrlo vjerojatno trebati uzimati lijekove do kraja života.
Uvijek slijedite upute koje Vam je dao veterinar.**

Što možete Vi napraviti kod kuće

Važno je da Vaš pas redovito prima lijekove za srce na način kako je to propisao Vaš veterinar.

Vi također možete pomoći tako što ćete nadzirati psa kod kuće. Veoma je važno da Vaš veterinar ima jasnu sliku o tome kako pas reagira na lijekove koje prima i pokazuje li znakove koji mogu ukazivati na pogoršanje srčanog zatajenja.

Kako bismo vam u tome pomogli, molimo popunite kod kuće Dnevnik liječenja koji se nalazi u ovom vodiču i podijelite svoja saznanja s veterinarom. Tablica vam omogućava praćenje:

- 1 Apetit
- 2 Fizička aktivnost
- 3 Raspoloženje
- 4 Kašalj
- 5 Brzina (frekvencija) disanja

Važnost brzine disanja u mirovanju

Važno je da se upoznate s normalnim ritmom disanja vašeg psa.

U većini slučajeva, normalna frekvencija disanja u mirovanju zdravih pasa je 15 do 25 udaha u minuti. Ako se ritam disanja Vašeg psa ubrza, to bi moglo ukazivati na pogoršanje zatajenja srca Vašeg psa.

Ako su vam potrebni dodatni primjerci Dnevnika liječenja za praćenje kod kuće, kontaktirajte svog veterinara i zatražite primjerak u digitalnom obliku.

Kako mjeriti brzinu disanja psa?

- 1** Disanje mjerite u vrijeme kada pas miruje ili spava. Idealno bi bilo da leži na boku pokraj Vas.
- 2** Zatim pratite podizanje prsnog koša kod udaha i spuštanje prsnog koša kod izdaha. Jedan ciklus podizanja i spuštanja broji se kao jedan udah. Također možete primijetiti podizanje i spuštanje u području trbuha.
- 3** Brojite cikluse disanja u periodu od 60 sekundi i zabilježite rezultat u tablicu za praćenje kod kuće. Ako brojanje udaha nije moguće u trajanju 60 sekundi, udahe možete brojati u ciklusu od 30 sekundi te pomnožite rezultat sa dva.

Skenirajte QR kod i pogledajte demonstraciju konzultanta za veterinarsku kardiologiju Mikea Martina kako mjeriti brzinu disanja.

Datum	Ime lijeka	Doza	Vrijeme	Pon	Uto	Sri	Čet	Pet	Sub	Ned
Tjedan:										

Datum	Ime lijeka	Doza	Vrijeme	Pon	Uto	Sri	Čet	Pet	Sub	Ned
Tjedan:										

Praćenje kod kuće

Mjesec: _____ Godina: _____

Datum																			
Dan																			
Otkucaji srca / min																			
Frekvencija disanja																			
50																			
40																			
35																			
30																			
25																			
20																			
18																			
16																			
14																			
12																			
10																			
Molimo ocijenite svog psa: 1 = Vrlo loše 2 = Loše 3 = OK 4 = Dobro 5 = Izvrsno																			
Apetit																			
Fizička aktivnost																			
Raspoloženje																			
Kašalj																			

Praćenje kod kuće

Mjesec: _____ Godina: _____

Datum																				
Dan																				
Otkucaji srca / min																				
Frekvencija disanja																				
50																				
40																				
35																				
30																				
25																				
20																				
18																				
16																				
14																				
12																				
10																				
Molimo ocijenite svog psa: 1 = Vrlo loše 2 = Loše 3 = OK 4 = Dobro 5 = Izvrsno																				
Apetit																				
Fizička aktivnost																				
Raspoloženje																				
Kašalj																				

Praćenje kod kuće

Mjesec: _____ Godina: _____

Datum																				
Dan																				
Otkucaji srca / min																				
Frekvencija disanja																				
50																				
40																				
35																				
30																				
25																				
20																				
18																				
16																				
14																				
12																				
10																				
Molimo ocijenite svog psa: 1 = Vrlo loše 2 = Loše 3 = OK 4 = Dobro 5 = Izvrsno																				
Apetit																				
Fizička aktivnost																				
Raspoloženje																				
Kašalj																				

Praćenje kod kuće

Mjesec: _____ Godina: _____

Datum																				
Dan																				
Otkucaji srca / min																				
Frekvencija disanja																				
50																				
40																				
35																				
30																				
25																				
20																				
18																				
16																				
14																				
12																				
10																				
Molimo ocijenite svog psa: 1 = Vrlo loše 2 = Loše 3 = OK 4 = Dobro 5 = Izvrsno																				
Apetit																				
Fizička aktivnost																				
Raspoloženje																				
Kašalj																				

Kratki referentni vodič

Odgovori na neka od pitanja koja bi mogli imati o liječenju.

Što je pimobendan i kako djeluje?

Pimobendan djeluje tako da povećava snagu kontrakcije srčanog mišića te širi krvne žile. To olakšava srcu pumpanje krvi kroz tijelo.

Na koji način mogu psu dati pimobendan?

Pimobendan se daje na usta svaki dan ujutro i navečer (idealno svakih 12 sati). Lijek se daje jedan sat prije obroka. Slijedite upute koje Vam je dao veterinar.

Što da napravim ako psu zaboravim dati lijek?

Posavjetujte se s veterinarom.
NEMOJTE psu dati duplu dozu.

Koliko dugo će trajati liječenje?

Vaš će pas vrlo vjerojatno trebati uzimati lijekove do kraja života. Uvijek slijedite upute koje Vam je dao veterinar.

Da li ću morati ponovno posjetiti veterinara?

Da. Važno je da pas redovito ide na preglede radi procjene rada srca. Obavijestite veterinara o stanju svog psa kada je kod kuće. Veterinar će vam preporučiti redovite preglede i možda promjene plana liječenja.

Ima li pimobendan nuspojave?

Psi uglavnom dobro podnose liječenje pimobendanom. U rijetkim slučajevima javlja se ubrzani rad srca, povraćanje, proljev, smanjeni apetit i letargija. Ako smatrate da se Vaš pas osjeća loše, odmah kontaktirajte svog veterinara.

Previše stručnih pojmova? Zbunjeni ste?

Ne brinite. U nastavku smo naveli definicije za nekoliko stručnih pojmova.

Abdomen

Dio tijela između prsnog koša i zdjelice u kojem se nalazi trbušna šupljina.

Brzina disanja

Broj udaha i izdaha u minuti, također poznato pod nazivom frekvencija disanja.

Kardio

Odnosi se na srce.

Kardiomiopatija

Bolest kod koje srčani mišić gubi normalnu snagu.

Cirkulacija

Protok krvi krvnim žilama kroz tijelo i nazad u srce.

Proširenje/Dilatacija

Proširenje ili širenje struktura kao što su krvne žile ili srčane komore.

Diuretici

Lijekovi koji pojačavaju stvaranje urina kako bi se izbacio višak zadržane tekućine u organizmu.

Zatajenje srca

Nemogućnost srca da pumpa količinu krvi koja zadovoljava potrebe organizma.

Inotropi

Lijekovi koji potiču jaču kontrakciju srčanog mišića.

Mitralni zalistak

Zalistak na lijevoj strani srca između dvije lijeve komore (klijetke i pretklijetke)

Vazodilatatori

Lijekovi koji šire krvne žile.

Za bilo koju dodatnu informaciju molimo kontaktirajte:

Genera d.d., Svetonedeljska cesta 2, Kalinovica, 10436 Rakov Potok, Republika Hrvatska

Tel.: +385 1 33 88 888; Fax.: +385 1 33 88 704; E-mail: info.hr@dechra.com

Genera d.d. je dio Dechra Pharmaceuticals PLC Grupe

www.dechra.hr

www.pszizatajenjesrca.hr